

УДК 657.37:336

Р. О. ПОБЕРЕЖНИЙ**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Розглянуто основні стратегічні пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні на 2011–2021 роки. Визначено головну мету державного регулювання інноваційної політики, розкрито принципи державної інноваційної політики та шляхи державного регулювання інноваційної діяльності в Україні. Систематизовано основні нормативно-правові акти та документи державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні за сферою їх регулювання. Розкрито механізм державного регулювання інноваційної діяльності, який включає елементи прямого та непрямого впливу. Визначено основні види фінансової підтримки суб'єктів інноваційної діяльності.

Ключові слова: інновації, державне регулювання, державна інноваційна політика, інноваційна діяльність, методи регулювання, інструменти впливу.

Р. О. ПОБЕРЕЖНИЙ**ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ И ПОДДЕРЖКА ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Рассмотрены основные стратегические приоритетные направления инновационной деятельности в Украине на 2011–2021 годы. Определены главную цель государственного регулирования инновационной политики, раскрыты принципы государственной инновационной политики и пути государственного регулирования инновационной деятельности в Украине. Систематизированы основные нормативно-правовые акты и документы государственного регулирования инновационно-инвестиционной деятельности в Украине по сфере их регулирования. Раскрыт механизм государственного регулирования инновационной деятельности, включая элементы прямого и косвенного воздействия. Определены основные виды финансовой поддержки субъектов инновационной деятельности.

Ключевые слова: инновации, государственное регулирование, государственная инновационная политика, инновационная деятельность, методы регулирования, инструменты воздействия.

R. POBEREZHZNYI**STATE REGULATION AND SUPPORT OF INNOVATIVE ACTIVITIES**

The main strategic priority directions of innovation activity in Ukraine for 2011–2021 are considered. The main goal of state regulation of innovation policy is determined, the principles of state innovation policy and ways of state regulation of innovation activity in Ukraine are revealed. The basic legal acts and documents of the state regulation of innovation and investment activity in Ukraine in the sphere of their regulation are systematized. The mechanism of state regulation of innovation activity, which includes elements of direct and indirect influence, is disclosed. The main types of financial support of the subjects of innovation activity are determined. The main types of financial support are: full and partial interest-free lending; full and partial compensation; provision of guarantees to commercial banks, which carry out lending of priority innovative projects; property insurance for the implementation of innovative projects; creation of specialized state or communal specialized non-banking innovative financial and credit institutions.

Keywords: innovation, state regulation, state innovation policy, innovation activity, regulatory methods, instruments of influence.

Вступ. Протягом останніх десятиліть в світі відбулися два супермасштабних явища, які докорінно змінили організацію економічного життя на світовому і національному рівнях: глобалізація та неолібералізація. Глобалізація сформувала наднаціональні мегапотокі, які прискореними темпами переміщують інтелектуальні, матеріальні, фінансові та інші фактори виробництва, і накопичення капіталу по всьому глобальному просторі незалежно від наявності державних кордонів.

Успіх країни або підприємства в глобалізованій економіці залежить від здатності зайняти свою позицію на ринковому просторі, запропонувати більш конкурентну продукцію, ніж інші учасники ринку. А це можливо лише за умов підтримки високої інновативності національної економіки та окремих підприємств [1, с. 60].

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах глобалізації економічного життя розвинені країни, в яких наука виконує роль головного економіко-відтворювального фактора, забезпечують свій розвиток за рахунок розвитку науки, удосконалення існуючих технологій, техніки та використання принципово нових наукових досягнень.

Цілком закономірно, що українське суспільство, яке обрало інноваційний шлях розвитку, ставить

стратегічні цілі щодо прискорення технологічного розвитку економіки нашої країни, підвищення її конкурентоспроможності та інноваційності «...що вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження існуючого науково-технологічного потенціалу країни та підвищення ефективності його використання для подолання кризових явищ, що мають місце в економічному та соціальному розвитку» [2, с. 81].

Таким чином, умови сьогодення висувають потребу у розробці та впровадженні стратегічних та поточних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні.

До основних стратегічних напрямів інноваційної діяльності на 2011–2021 роки відповідно до Закону України [3] віднесено:

1) освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;

2) освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки;

3) освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій;

© Р. О. Побережний, 2018

4) технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;

5) впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;

6) широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;

7) розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки [3].

Зважаючи на обрані стратегічні напрями інноваційної діяльності в умовах мінливості політичного та економічного середовища, зростає роль державного управління та регулювання у сфері наукової та науково-технічної діяльності, в управлінні інноваційними процесами та формуванні інноваційної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. В Україні питанням особливості розвитку інноваційної діяльності та її державного регулювання останнім часом присвячується велика кількість досліджень.

Зокрема О. П. Єсць розкрив основні принципи державної інноваційної політики та визначив пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні [4], В. Б. Смолинський проаналізував роль та значення інновацій та їх державного регулювання в аграрній сфері [5].

В. В. Сиченко та В. В. Мареніченко дослідили головні бар'єри, котрі перешкоджають ефективному впровадженню інноваційних технологій та розробили пропозиції з удосконалення сучасного механізму державного регулювання інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу в Україні [6].

Привертають увагу наукові дослідження А. І. Землянкіна, І. Ю. Підричєвої та А. І. Ніколаєнко, які запропонували рекомендації щодо удосконалення інноваційного законодавства України у вигляді проекту нової редакції Концепції розвитку національної інноваційної системи України (на 2016-2016рр.) з метою актуалізації діючої Концепції [7].

Аналізуючи наукові літературні джерела та дослідження науковців, можна сказати, що питання державного регулювання та підтримки інноваційної діяльності все ще є актуальною проблемою економіки України і сьогодні. Тому дане питання потребує подальших наукових досліджень.

Мета статті полягає у визначенні та аналізі принципів на напрямів державного регулювання та підтримки інноваційної діяльності в Україні.

Викладення основного матеріалу дослідження.

Згідно із ст. 3 Закону України «Про інноваційну діяльність» [8], головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій,

виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції. А згідно ст. 2 Закону [8] основними принципами державної інноваційної політики є:

1) орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України;

2) визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку;

3) формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності;

4) створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу;

5) забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності;

6) ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності, підтримка підприємництва у науково-виробничій сфері;

7) здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захисту вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок;

8) фінансова підтримка, здійснення сприятливої кредитної, податкової і митної політики у сфері інноваційної діяльності;

9) сприяння розвитку інфраструктури;

10) інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності;

11) підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності.

Необхідно визначити, що згідно чинного законодавства, державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється шляхом:

1) визначення і підтримки пріоритетних напрямів інноваційної діяльності;

2) формування і реалізації державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм;

3) створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки і стимулювання інноваційної діяльності;

4) захисту прав та інтересів суб'єктів інноваційної діяльності;

5) фінансової підтримки виконання інноваційних проектів;

6) стимулювання комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ, що кредитують виконання інноваційних проектів;

7) встановлення пільгового оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності;

8) підтримки функціонування і розвитку сучасної інноваційної інфраструктури [8, розд. II, ст.6].

Основне поняття інноваційної діяльності закріплено в розд. I ст. 1 Закону України [8], а норми її правового регулювання визначено в гл. 34 Господарського кодексу України [9], згідно з якими інноваційною діяльністю є діяльність, що спрямована

на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

На сьогоднішній день у в Україні діє ціла низка законів, які визначають основні положення щодо інноваційної діяльності, якими повинні керуватися

органи публічної власті для формування дієвої інноваційної політики. Систематизуємо основні нормативно-правові акти та документи, державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні та відобразимо їх у табл. 1.

Таблиця 1 – Основні нормативно-правові акти та документи, державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні

Нормативно-правовий акт	Сфера регулювання
Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР	закладені правові передумови державної інноваційної політики. У ст. 54 громадянам гарантується свобода наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їх авторських прав.
Господарський Кодекс України від 16.01.2003 №436-IV	встановлює відповідно до Конституції України правові основи господарської діяльності, яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності. (і втому числі встановлює норми правового регулювання інноваційної діяльності, визначає види інноваційної діяльності та норми державного регулювання та державні гарантії інноваційної діяльності).
Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р №40-IV	визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом.
Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р.№1560-XII	визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України. У ст. 3 надано визначення інноваційної діяльності як сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності.
Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 № 3687-XII	визначає державну систему правової охорони інтелектуальної власності, розкриває повноваження експертних, наукових, освітніх, інформаційних та інших державних закладів у сфері охорони прав.
Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 № 1602-III	визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку України, окремих галузей економіки та окремих адміністративно-територіальних одиниць як складової частини загальної системи державного регулювання економічного і соціального розвитку держави.
Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 № 2623-III	визначає правові та організаційні засади цілісної системи формування та реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки в Україні.
Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 № 143-V	визначає правові, економічні, організаційні та фінансові засади державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій і спрямований на забезпечення ефективного використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу України, технологічності виробництва продукції, охорони майнових прав на вітчизняні технології та/або їх складові на території держав, де планується або здійснюється їх використання, розширення міжнародного науково-технічного співробітництва у цій сфері.
Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VI	визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та їх реалізації в Україні.
Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015р. №848-VIII	визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку у сфері наукової і науково-технічної діяльності, створює умови для провадження наукової і науково-технічної діяльності, задоволення потреб суспільства і держави у технологічному розвитку шляхом взаємодії освіти, науки, бізнесу та влади.
Проект «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів»	систематизує і конкретизує законодавчі, нормативні та інші засади організації наукової, науково-технічної, інноваційної та підприємницької діяльності, що містяться в сучасному законодавстві України, нормативних та програмних документах органів державної влади і разом з іншими державними стратегічними документами є стрижневою основою для подальшого розвитку законодавчої і нормативної бази в цій сфері, для формування державних, регіональних і галузевих програм інноваційного розвитку, забезпечення скоординованої діяльності влади, суспільства, підприємництва, науки та освіти – всіх головних учасників національної інноваційної системи.

Механізм державного регулювання інноваційної діяльності, за поглядами науковців [10–12], включає

елементи прямого та побічного впливу. Основними елементами прямого впливу є: правове регулювання

інноваційного процесу через надання статусу наукової та інноваційної діяльності, захисту прав суб'єктів інноваційної діяльності; формування державної інноваційної інфраструктури шляхом створення центрів поширення нововведень та консультацій; інформування в державних виданнях про виставки, біржі, ярмарки, конференції; фінансування НДОКР та інноваційних проектів за рахунок бюджетних коштів; спільного державного фінансування та по заказу організацій (базове фінансування); виділення коштів на разові конкретні інноваційні проекти (цільове фінансування); проведення моніторингу та прогнозування інноваційних процесів в країні та за кордоном; пошук ефективних технологій з метою подальшого їх широкого впровадження; заходи моральної підтримки через присвоєння почесних нагород та звань, відвідання державними керівниками провідних інноваційних організацій.

До заходів побічного (непрямого) впливу доцільно віднести:

1) пільгове оподаткування інноваційної діяльності, а саме: а) зменшення податку на приріст інноваційних витрат; б) пільгове оподаткування прибутку, отриманого в результаті використання патентів, ноу-хау, нематеріальних активів; в) не оподаткування частини прибутку, яка направляється на фінансування інновацій; г) зарахування на спеціальних рахунках частини прибутку, отриманого від інновацій та інше;

2) пільгове кредитування, що є важливим для фінансування інноваційних проектів (процентні ставки, терміни погашення кредитів). Надання пільгових кредитів на дослідницьку та впроваджувальну інноваційну діяльність, відстрочка платежів. Для комерційних банків є не вигідним кредитування довгострокових інноваційних проектів. Тому важливим є державна підтримка інноваційних вкладень фінансових структур – страхових компаній, пенсійних фондів, асоціацій та інше;

3) політика прискореної амортизації основних фондів як можливість дотримання додаткового джерела коштів на інноваційний розвиток організації (зниження терміну використання основних фондів, підвищена норма амортизаційних відрахувань в перші роки використання фондів);

4) державна підтримка фінансового лізингу та стимулювання франчайзингу – через право створення підприємства, якому передаються нововведення на визначений термін, що фіксується договором;

5) підтримка малого та середнього бізнесу інноваційного підприємництва, яке характеризується гнучкістю, пристосованістю до середовища, яке формує конкурентне середовище, сприятливе для появи інновацій;

6) державне страхування ризикованого підприємництва;

7) державні дотації при проведенні найму науково-творчого персоналу в інноваційні структури [11, с. 73–75].

Оскільки складовою державного регулювання інноваційної діяльності є створення економічних,

правових та організаційних умов для забезпечення її розвитку, важливим методом підтримки інноваційної діяльності стає фінансова державна підтримка та державна допомога на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність.

Ст. 17 розд. IV Закону України «Про інноваційну діяльність» [8] визначено основні види фінансової підтримки суб'єктів інноваційної діяльності (за рахунок Державного бюджету України та коштів місцевих бюджетів) для виконання ними інноваційних проектів, до яких відносять:

а) повне безвідсоткове кредитування (на умовах інфляційної індексації) пріоритетних інноваційних проектів;

б) часткове (до 50 %) безвідсоткове кредитування (на умовах інфляційної індексації) інноваційних проектів;

в) повну чи часткову компенсацію;

г) надання державних гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування пріоритетних інноваційних проектів;

д) майнове страхування реалізації інноваційних проектів у страховиків відповідно до Закону України «Про страхування».

Відповідно законодавством встановлені основні джерела фінансової підтримки інноваційної діяльності, до яких доречно віднести:

а) кошти Державного бюджету України;

б) кошти місцевих бюджетів і кошти бюджету Автономної Республіки Крим;

в) власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ;

г) власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності;

д) кошти (інвестиції) будь-яких фізичних і юридичних осіб;

е) інші джерела, не заборонені законодавством України.

Для здійснення фінансової підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності Кабінет Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності створює спеціалізовані державні небанківські інноваційні фінансово-кредитні установи.

Також фінансова підтримка реалізації інноваційних проектів може надаватися Державною інноваційною фінансово-кредитною установою у формі послідовних траншів за результатами контролю ходу виконання проектів.

Якщо мова йде про фінансову підтримку на регіональному рівні, то для здійснення фінансової підтримки місцевих інноваційних програм органи місцевого самоврядування можуть створювати комунальні спеціалізовані небанківські інноваційні фінансово-кредитні установи і підпорядковувати їх виконавчим органам місцевого самоврядування.

При цьому кошти такої комунальної установи формуються за рахунок коштів відповідного

місцевого бюджету, залучених вітчизняних та іноземних інвестицій юридичних та фізичних осіб, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, власної чи спільної фінансово-господарської діяльності та інших джерел [8, розд. IV, ст.20].

Висновки. За результатами проведеного дослідження необхідно зазначити, що інноваційна діяльність сьогодні забезпечена достатньою кількістю нормативно-правових актів її регулювання, проте традиційні методи державної підтримки не дають необхідної віддачі в умовах сьогодення. Таким чином, постає питання щодо розробки нових моделей, підходів та механізмів державного регулювання та підтримки для забезпечення реалізації задач щодо активізації інноваційної діяльності та стимулювання інноваційної активності економіки і суспільства.

Список літератури.

1. Управління інноваціями : навч. посібник / О. І. Гуторов, Л. І. Михайлова, І. О. Шарко, С. Г. Турчина, О. В. Киричок. – Вид. 2-ге, доп. – Харків: «Діса плюс», 2016. – 266 с.
2. Побережна Н. М. Аналіз факторів впливу на інноваційний розвиток промислових підприємств: практичний аспект / Н. М. Побережна // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Економіка і менеджмент. – Одеса: МГУ, 2016. – №21. – С. 81–86.
3. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України [Електронний ресурс] / [Верховна Рада України]. – Київ : Відомості Верховної Ради (ВВР), 2012. – №19–20. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
4. Слєць О. П. Державне регулювання інноваційної діяльності / О. П. Слєць // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2011. – № 7. – С. 130–136.
5. Смолінський В. Б. Проблеми державного регулювання інноваційної діяльності в аграрній сфері економіки / В. Б. Смолінський // Науковий вісник НЛТУ України. – Львів : НЛТУ України. – 2011. – №21. 2. – С. 286–290.
6. Сиченко В. В. Механізми державного регулювання інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу / В. В. Сиченко, В. В. Мареніченко // Вісник АМСУ. Сер. Державне управління. – Дніпропетровськ. – 2016. – № 16. – С. 26–28.
7. Землянін А. І. Проект нової концепції розвитку національної інноваційної системи України (на період 2016–2026 років) / А. І. Землянін, І. Ю. Підоричева, А. І. Ніколаєнко // Економічний вісник Донбасу. – 2016. – №3 (45). – С. 197–206.
8. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс] : офіц. текст прийнятий Верх. Радою України 04.07.2002 р. №40-IV. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
9. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс] : офіц. текст прийнятий Верх. Радою України 16.01.2003 №436-IV/ – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
10. Пантелєєв М. С. Оцінка потенціалу інноваційного розвитку підприємства : практичний аспект / М. С. Пантелєєв, Н. М. Побережна, А. О. Ярошенко // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2015. – № 60 (1169). – С. 132–136.
11. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л. І. Михайлова, О. І. Гуторов, С. Г. Турчина, І. О. Шарко. – Вид. 2-ге, доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 234 с.
12. Черноіванова Г. С. Форми організації інноваційної діяльності у ринкових умовах України / Г. С. Черноіванова, Н. М. Шматко // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2010. – № 8. – С. 191–198.

References (transliterated):

1. Hutorov O. I., Sharko I. O., Turchina S. H., Kyrychok O. V. *Upravlinnia innovatsiiami* [Innovation Management]. Kharkov, Disa plus Publ., 2016. 266 p.
2. Poberezhna N. M. Analiz faktoriv vplyvu na innovatsiinyi rozvytok promyslovykh pidpriemstv: praktychnyi aspekt [Analysis of the factors of influence on the innovative development of industrial enterprises: the practical aspect]. *Visnyk MHU* [Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Ser.: Economics and Management]. Odessa, MHU Publ., 2016, no. 21, pp. 81–86.
3. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diyalnosti v Ukraini : Zakon Ukrainy [On Priority Areas of Innovation in Ukraine : The Law of Ukraine] Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>. (accessed 16.02.2018)
4. Yelets O. P. Derzhavne rehulyuvannya innovatsiinoi diialnosti [State regulation of innovation activity]. *Visnyk NTU «KhPI»* [Bulletin NTU «Kharkov Polytechnic Institute». Technical progress and efficiency]. Kharkov, NTU «KhPI» Publ., 2011, no. 7, pp. 130–136.
5. Smolinskyi V. B. Problemy derzhavnoho rehulyuvannya innovatsiinoi diialnosti v ahrarnii sferi ekonomiky [Problems of state regulation of innovation activity in the agrarian sector of economics]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrayini* [Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine]. Lviv, NLTU Ukrayiny Publ., 2011, no. 21.2, pp. 286–290.
6. Sychenko V. V. Mekhanizmy derzhavnoho rehulyuvannya innovatsiinoho rozvytku maloho ta serednoho biznesu [Mechanisms of state regulation of innovative development of small and medium business]. *Visnyk AMSU. Ser. Derzhavne upravlinnya* [Bulletin of AMSU. Ser. Governance]. Dnipropetrovsk, AMSU Publ., 2016, no. 16, pp. 26–28.
7. Zemliankin A. I., Pidorycheva I. YU., Nikolaienko A. I. Proekt novoi kontseptsii rozvytku natsionalnoi innovatsiynoi systemy Ukrainy (na period 2016–2026 rokiv) [Project of a New Concept for the Development of the National Innovation System of Ukraine (for the period 2016–2026)]. *Ekonomichnyy visnyk Donbasu*, 2016, no. 3 (45), pp. 197–206.
8. *Zakon Ukrainy «Pro innovatsiinu diialnist»* [Law of Ukraine "On Innovation Activity"]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>. (accessed 16.02.2018)
9. *Hospodarskyi Kodeks Ukrainy* [Economic Code of Ukraine] Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (accessed 16.02.2018)
10. Panteliev M. S., Poberezhna N. M., Yaroshenko A. O. Otsinka potentsialu innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva : praktychnyi aspekt [Estimation of the potential of innovative enterprise development: practical aspect]. *Visnyk NTU «KhPI»* [Bulletin NTU «Kharkov Polytechnic Institute». Technical progress and efficiency]. Kharkov, NTU «KhPI» Publ., 2011, no. 60 (1169), pp. 132–136.
11. Mykhailova L. I., Hutorov O. I., Turchina S. H., Sharko I. O. *Innovatsiyni menedzhment* [Innovative Management]. Kyiv, Tsentr uchbovoyi literatury, Publ., 2015. 234 p.
12. Chernovanova H. S. Formy orhanizatsiyni innovatsiynoi diyalnosti u rynkovykh umovakh Ukrainy [Forms of organization of innovation activity in market conditions of Ukraine] *Visnyk NTU «KhPI»* [Bulletin NTU «Kharkov Polytechnic Institute». Technical progress and efficiency]. Kharkov, NTU «KhPI» Publ., 2010, no. 8, pp. 191–198.

Надійшла (received) 14.03.2018

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Побережний Роман Олегович (Побережний Роман Олегович, Poberezhnyi Roman Olegovich) – кандидат економічних наук, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри організації виробництва та управління персоналом; м. Харків, Україна; <https://ORCID:0000-0001-9844-1004>; e-mail: pobrom@gmail.com.